

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who instituted the daily recitation of prayers?
2. Who instituted the daily recitation of a hundred blessings?
3. When was the Siddur actually written down?
4. When did Rav Amram reign as the Rosh Yeshiva of Sura?
5. Who is first called to the Torah when a Kohen is not present?

This and much more will be addressed in the tenth lecture of this series: "Rav Amram Gaon and the Standardization of the Siddur".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series V Lecture #10

RAV AMRAM GAON AND THE STANDARDIZATION OF THE SIDUR

Presented by Rabbi Shmuel Irons

I. The Obligation to Pray

A.

ועבדתם את ידוד אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך: שמות כג:כה

And you shall serve Hashem your G-d and He will bless your bread and your water and I will remove sickness from your midst. **Exodus 23:25**

מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר ועבדתם את ד' אלקיכם, מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה שנאמר ולעבדו בכל לבבכם אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה, ואין מנין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א:א

There is a positive commandment to pray every day as it is stated in Scripture: And you shall serve Hashem your G-d (Exodus 23:25). From [Rabbinic] tradition we learn that this service refers to prayer and it is stated in Scripture: And to serve Him with all your heart (Deuteronomy 11:1) The Sages said that this refers to service in the heart which is prayer. The numbers of prayers [per day] are not mandated by the Torah. Neither is the wording mandated by the Torah. The Torah does not mandate a fixed time for this prayer. **Rambam Hilchos Tefilah 1:1**

B.

ואין נכונה בזה שכבר בארו חכמים בגמרא תפלה דרבנן (ברכות כא.) . . . ואם אולי יהיה מדרשם בתפלה עיקר מן התורה נמנה אותו . . . ונאמר שהיא מצוה לעת הצרות שנאמין שהוא יתברך ויתעלה שומע תפלה והוא המציל מן הצרות בתפלה וזעקה. רמבן ספר המצות

This is not correct, for the Sages of the Talmud have clearly stated that prayer is only Rabbinically mandated. . . . If we were to assume that the Sages' homiletical exposition has a true basis from the Torah [and therefore] count [prayer] as one of the mitzvos . . . we would explain that this is to be a commandment to pray at times of acute difficulties that we should trust in the Blessed and Exalted One who hears [our] prayer and saves [us] from [our] difficulties through prayer and crying. **Ramban Sefer HaMitzvos #5**

II. The Historic Roots of Prayer

A.

תניא . . . אברהם תקן תפלת שחרית שנאמר (בראשית י"ט) וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם, ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר (תהלים ק"ו) ויעמד פינחס ויפלל, יצחק תקן תפלת מנחה שנאמר (בראשית כ"ד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיחה אלא תפלה, שנאמר (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי-יעטף ולפני ד' ישפך שיחו, יעקב תקן תפלת ערבית שנאמר (בראשית כ"ח) ויפגע במקום וילן שם, ואין פגיעה אלא תפלה, שנאמר (ירמיהו ז') ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי. ברכות כו:

It has been taught . . . Abraham instituted the morning Tefillah, as it says, And Abraham got up early in the morning to the place where he had stood, and 'standing' means only prayer, as it says, Then stood up Pinchas and prayed. Isaac instituted the afternoon Tefillah, as it says, And Isaac went out to meditate in the field at eventide, and 'meditation' means only prayer, as it says, A prayer of the afflicted when he fainteth and poureth out his meditation before the L-rd. Jacob instituted the evening prayer, as it says, And he lighted [wa-yifga'] upon the place, and 'pegi'ah' means only prayer, as it says, Therefore pray not thou for this people neither lift up prayer nor cry for them, neither make intercession to [tifga'] Me. **Berachos 26b**

B.

אמר רבי חייא בר אבא: לעולם יתפלל אדם בבית שיש בו חלונות, שנאמר: (דניאל ו') וכוין פתיחן ליה וגו'. יכול יתפלל אדם כל היום כלו - כבר מפורש על ידי דניאל: (דניאל ו') וזמנין תלתא וגו'. יכול משבא לגולה הוחלה? - כבר נאמר: (דניאל ו') די הוא עבד מן קדמת דנא. יכול יתפלל אדם לכל רוח שירצה? - תלמוד לומר (דניאל ו') (לקבל) [נגד] ירושלם. יכול יהא כוללן בבת אחת - כבר מפורש על ידי דוד, דכתיב: (תהלים נ"ה) ערב ובקר וצהרים וגו'. ברכות לא.

R. Hiyya b. Abba said . . . I might say that a man should pray the whole day? It has already been expressly stated by the hand of Daniel, And three times. etc.(Daniel 6) But perhaps [this practice] began only when he went into captivity? It is already said, As he did aforesaid.(ibid.) I might say that a man may pray turning in any direction he wishes? Therefore the text states, Toward Jerusalem.(ibid.) I might say that he may combine all three Tefillahs in one? It has already been clearly stated by David, as is written, Evening and morning and at noonday (Psalms 55). **Berachos 31a**

C.

הוקם על כנגד מאה ברכות שבכל יום היו מתים מישראל מאה אנשים בא דוד ותקן להם מאה ברכות כיון שתקנם נתעצרה המגפה. במדבר רבה פרשה יח ד"ה כא מנצפ"ך האותיות

[David] who raised up on high (Samuel II 23:1) refers to the hundred blessings. For there were a hundred people dying each day. David came and instituted for them that a hundred blessing be said [daily]. As soon as he made this institution, the plague stopped. **Midrash Bamidbar Rabbah 18**

D.

אמר ליה רב שמן בר אבא לרבי יוחנן מכדי אנשי כנסת הגדולה תקנו להם לישראל ברכות ותפלות קדושות והבדלות. ברכות לג.

It was the Men of the Great Assembly who instituted for Israel blessings and prayers, sanctifications and habdalas. **Berachos 33a**

E.

אמר רבי יוחנן, ואמרי לה במתניתא תנא: מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר. מגילה יז:

R. Yochanan said (others report, it was stated in a Baraita): A hundred and twenty elders, among whom were many prophets, drew up eighteen blessings in a fixed order. **Megilla 17b**

F.

תנו רבנן: שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה. אמר להם רבן גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שיודע לתקן ברכת המינים? עמד שמואל הקטן ותקנה. ברכות כח:

Our Rabbis taught: Shimeon ha-Pakuli arranged the eighteen benedictions in order before Rabban Gamaliel in Yavneh. Said Rabban Gamaliel to the Sages: Can any one among you frame a benediction relating to the Minim? Shmuel Hakatan arose and composed it. **Berachos 28b**

G.

בשחר מברך שתיים לפנייה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתיים לפנייה ושתיים לאחריה, אחת ארוכה ואחת קצרה. ברכות יא.

In the morning two blessings are to be said before it. and one after it. In the evening two are said before it and two after it. One long and one short. **Berachos 11a**

כי נפיק אומר: ברוך אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים חללים חללים גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או אם יסתם אחד מהם אי אפשר לעמוד לפניך. מאי חתים? - אמר רב: רופא חולים. אמר שמואל: קא שוינהו אבא לכולי עלמא קצירי אלא: רופא כל בשר. רב ששת אמר: מפליא לעשות. אמר רב פפא: הלכך נמרינהו לתרוייהו, רופא כל בשר ומפליא לעשות. הנכנס לישן על מטתו אומר משמע ישראל עד והיה אם שמוע. ואומר ברוך המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. יהי רצון מלפניך ד' אלקי שתשכיבני לשלום, ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לידי מצוה, ואל תרגילני לידי עבירה, ואל תביאני לידי חטא, ולא לידי עון, ולא לידי נסיון, ולא לידי בזיון, וישלוט בי יצר טוב ואל ישלוט בי יצר הרע ותצילני מפגע רע ומחלאים רעים ואל יבהלוני חלומות רעים והרהורים רעים, ותהא מטתי שלמה לפניך, והאר עיני פן אישן המות, ברוך אתה ד' המאיר לעולם כולו בכבודו. כי מתער, אומר: אלקי, נשמה שנתת בי טהורה, אתה יצרתה בי,

אתה נפחתה בי, ואתה משמרה בקרבי, ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבא, כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך ד' אלקי ואלקי אבותי רבון כל העולמים אדון כל הנשמות, ברוך אתה ד' המחזיר נשמות לפגרים מתים. כי שמע קול תרנגולא, לימא: ברוך אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. כי פתח עיניה, לימא: ברוך פוקח עורים. כי תריץ ויתיב, לימא: ברוך מתיר אסורים. כי לביש, לימא: ברוך מלביש ערומים. כי זקיף, לימא: ברוך זוקף כפופים. כי נחית לארעא, לימא: ברוך רוקע הארץ על המים. כי מסגי, לימא: ברוך המכין מצעדי גבר. כי סיים מסאניה, לימא: ברוך שעשה לי כל צרכי. כי אסר המייניה, לימא: ברוך אוזר ישראל בגבורה. כי פריס סודרא על רישיה, לימא: ברוך עוטר ישראל בתפארה. כי מעטף בציצית, לימא: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להתעטף בציצית. כי מנח תפילין אדרעיה, לימא: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין. ארישיה, לימא: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין. כי משי ידיה, לימא: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים. כי משי אפיה, לימא: ברוך המעביר חבלי שינה מעיני ותנומה מעפעפי, ויהי רצון מלפניך ד' אלקי שתרגילני בתורתך ודבקני במצותיך, ואל תביאני לא לידי חטא ולא לידי עון ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון, וכוף את יצרי להשתעבד לך, ורחקני מאדם רע ומחבר רע, ודבקני ביצר טוב ובחבר טוב בעולמך, ותנני היום ובכל יום לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי, ותגמלני חסדים טובים, ברוך אתה ד' גומל חסדים טובים לעמו ישראל. ברכות ס:

When he comes out he says: 'Blessed is He who has formed man in wisdom and created in him many orifices and many cavities. It is fully known before the throne of Thy glory that if one of them should be [improperly] opened or one of them closed it would be impossible for a man to stand before Thee'. How does the blessing conclude? Rab said: '[Blessed art Thou] that healest the sick'. Said Samuel: Abba has turned the whole world into invalids! No; what he says is, 'That healest all flesh'. R. Shesheth said: 'Who doest wonderfully'. R. Papa said: Therefore let us say both, 'Who healest all flesh and doest wonderfully'.

On going to bed one says from 'Hear, oh Israel' to 'And it shall come to pass if ye hearken diligently'. Then he says: 'Blessed is He who causes the bands of sleep to fall upon my eyes and slumber on my eyelids, and gives light to the apple of the eye. May it be Thy will, O L-rd, my G-d, to make me lie down in peace, and set my portion in Thy law and accustom me to the performance of religious duties, but do not accustom me to transgression; and bring me not into sin, or into iniquity, or into temptation, or into contempt. And may the good inclination have sway over me and let not the evil inclination have sway over me. And deliver me from evil mishap and sore diseases, and let not evil dreams and evil thoughts disturb me, and may my couch be flawless before Thee, and enlighten mine eyes lest I sleep the sleep of death. Blessed art Thou, oh L-rd, who givest light to the whole world in Thy glory.'

When he wakes he says: 'My G-d, the soul which Thou hast placed in me is pure. Thou hast fashioned it in me, Thou didst breathe it into me, and Thou preservest it within me and Thou wilt one day take it from me and restore it to me in the time to come. So long as the soul is within me I give thanks unto Thee, O L-rd, my G-d, and the G-d of my fathers, Sovereign of all worlds, Lord of all souls. Blessed art Thou, O L-rd, who restorest souls

to dead corpses'. When he hears the cock crowing he should say: 'Blessed is He who has given to the cock understanding to distinguish between day and night'. When he opens his eyes he should say: 'Blessed is He who opens the eyes of the blind'. When he stretches himself and sits up he should say: 'Blessed is He who loosens the bound'. When he dresses he should say: 'Blessed is He who clothes the naked'. When he draws himself up he should say: 'Blessed is He who raises the bowed'. When he steps on to the ground he should say: 'Blessed is He who spread the earth on the waters'. When he commences to walk he should say: 'Blessed is He who makes firm the steps of man'. When he ties his shoes he should say: 'Blessed is He who has supplied all my wants'. When he fastens his girdle, he should say: 'Blessed is He who girds Israel with might'. When he spreads a kerchief over his head he should say: 'Blessed is He who crowns Israel with glory'. When he wraps himself with the fringed garment he should say: 'Blessed is He who has sanctified us with His commandments and commanded us to enwrap ourselves in the fringed garment'. When he puts the tefillin on his arm he should say: 'Blessed is He who has sanctified us with His commandments and commanded us to put on tefillin'. [When he puts it] on his head he should say: 'Blessed is He who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the commandment of tefillin'. When he washes his hands he should say: 'Blessed is He who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the washing of hands'. When he washes his face he should say: 'Blessed is He who has removed the bands of sleep from mine eyes and slumber from mine eyes. And may it be Thy will O L-rd, my G-d, to habituate me to Thy law and make me cleave to Thy commandments, and do not bring me into sin, or into iniquity, or into temptation, or into contempt, and bend my inclination to be subservient unto Thee, and remove me far from a bad man and a bad companion, and make me cleave to the good inclination and to a good companion in Thy world, and let me obtain this day and every day grace, favour, and mercy in Thine eyes, and in the eyes of all that see me, and show lovingkindness unto me. Blessed art Thou, O L-rd, who bestowest lovingkindness upon Thy people Israel'. **Berachos 60b**

תניא, היה ר"מ אומר: חייב אדם לברך שלש ברכות בכל יום, אלו הן: שעשאני ישראל, שלא עשאני אשה, שלא עשאני בור. רב אחא בר יעקב שמעיה לבריה דהוה קא מברך שלא עשאני בור, אמר ליה כולי האי נמי? אמר ליה: ואלא מאי מברך? שלא עשאני עבד. מנחות מג:

It was taught: R. Meir used to say, A man is bound to say the following three blessings daily: '[Blessed art thou . . .] who hast not made me a heathen', ' . . . who hast not made me a woman'; and ' . . . who hast not made me a brutish man'. R. Aha b. Yaakov once overheard his son saying '[Blessed art thou . . .] who hast not made me a brutish man', whereupon he said to him, 'And this too!' Said the other, 'Then what blessing should I say instead?' [He replied,] ' . . . who hast not made me a slave'. **Menachos 43b**

H.

עלמא אמאי קא מקיים? אקדושה דסידרא ואיהא שמיה רבא דאגדתא. סוטה מט.

How, in that case, can the world endure? — Through the "kiddusha" recited after the Scriptural reading, and [the response of] 'May His great Name [be blessed] (Yehai Shmai Rabba Mevorach)' [which is said in the Kaddish] after studying Aggada. **Sotah 49a**

בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמייה הגדול מבורך הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך, מה לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. ברכות ג.

Whenever the Israelites go into the synagogues and schoolhouses and respond: 'May His great name be blessed!' the Holy One, blessed be He, shakes His head and says: Happy is the king who is thus praised in this house! Woe to the father who had to banish his children, and woe to the children who had to be banished from the table of their father!

Berachos 3a

אמר רבי יהושע בן לוי: כל העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל כחו - קורעין לו גזר דינו. שבת קיט:

R. Yehoshua b. Levi said: He who responds, 'Amen, May His great Name be blessed,' with all his might, his decreed sentence is torn up. **Shabbos 119b**

I.

אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום - הרי זה מחרף ומגדף כי קאמרינן בפסוקי דזמרא. שבת קיח:

R. Yosei [also] said: May my portion be of those who recite the entire Hallel every day. But that is not so, for a Master said: He who reads Hallel every day blasphemes and reproaches [the Divine Name] — We refer to the 'Verses of Song'. **Shabbos 118b**

ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא, ברוך אומר ועושה, ברוך גוזר ומקיים, ברוך עושה בראשית. אליהו זוטא פרשה ד

Blessed is He who said and the world came to be, blessed is He. Blessed is He who said and does, blessed is He who decrees and fulfills, blessed is He who made the creation.

Midrash Eliyahu Zuta 4

וכן יש בירושלמי השח בין ישתבח ליוצר אור עבירה היא בידו וחוזרין עליה ממערכי המלחמה. טור אורח חיים סימן נא

Similarly, it is stated in the Yerushalmi that he who talks between "Yishtabach" and "Yotzer Ohr" has committed a transgression and would be sent home from the front lines of the army. **Tur Orach Chaim 51**

כתב רב עמרם גאון ז"ל שאם נכנס אדם לבהכ"נ ורואה שאם יאמר כל אלו הפסוקים שלא יוכל להשלים תפלתו עם הצבור יאמר ב"ש ומזמור של תהלה לדוד בלבד וחותרם בישתבח שאע"פ שהגאונים תקנו לומר מתהלה לדוד עד כל הנשמה כיון שעיקר התקנה נראה שלא היתה אלא מפני המזמור של תהלה לדוד בלבד שהרי אנו רואין שעל קריאת אותו המזמור בלבד אמרו שמובטח לו שהוא בן העוה"ב די לו בזה המזמור כדי שיאמר ק"ש והתפלה עם

הצבור . . . וכיון שתקנו ברכה עליהם אין לו לשוח בהם ובמדרש אומר שאפילו בין ברכת ישתבח ליוצר אור אין לו להפסיק כלל וכן כתב הרב אלפסי ז"ל. פירוש תלמידי ר' יונה על מס' ברכות

Rav Amram Gaon, of blessed memory, wrote that if a person came late to the synagogue and realized that if he would have to say all of the verses [of "Pesukei D'zimra"] he wouldn't be able to complete his prayers with the congregation, he should say: "Baruch SheOmar", only the psalm of "Thehilla L'David" and end with "Yishtabach". **Even though the Gaonim instituted the saying of "Tehila L'David" until "Kol**

HaNeshema", since it seems that the legislation was primarily for the recitation of "Tehila L'David", for we see that for its recitation alone is one assured of a place in the World to Come, it is sufficient in order to [enable him to] say "Krias Shema" and "Tefila" with the congregation . . . **And since they instituted a blessing over them** ("Pesukei D'zimra") he shouldn't talk while in the middle of them. **In the Midrash it is stated that one should not make any interruption between "Yishtabach" and "Yotzer Ohr"**.

The Rav Alfasi, of blessed memory, rules likewise. **Commentary of the disciples of Rabbeinu Yona on Berachos**

III. The Era Before the Siddur

A.

תנו רבנן: הברכות והקמיעין, אף על פי שיש בהן אותיות של שם, ומעניינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן מפני הדליקה, אלא נשרפים במקומן [הן ואזכרותיהן]. מכאן אמרו: כותבי ברכות כשורפי תורה. מעשה באחד שהיה כותב בצידן, באו והודיעו את רבי ישמעאל, והלך רבי ישמעאל לבודקו. כשהיה עולה בסולם הרגיש בו, נטל טומוס של ברכות ושקען בספל של מים. ובלשון הזה אמר לו רבי ישמעאל: גדול עונש האחרון מן הראשון. שבת קטו:

Our Rabbis taught: Benedictions and amulets, though they contain letters of the [Divine] Name and many passages of the Torah, must not be rescued from a fire but must be burnt where they lie, they together with their Names. Hence it was said, They who write down Benedictions are as though they burnt a Torah. It happened that one was once writing in Sidon. R. Yishmael was informed thereof, and he went to question him [about it]. As he was ascending the ladder, he [the writer] became aware of him, [so] he took a sheaf of benedictions and plunged them into a bowl of water. In these words did R. Yishmael speak to him: The punishment for the latter [deed] is greater than for the former.

Shabbos 115b

B.

עשרה שנכנסו לבית הכנסת להתפלל ולא היו יודעין לפרוס על שמע ולעבור לפני התיבה והיה בהן אחד שהיה יודע לפרוס על שמע ולעבור לפני התיבה, דומה ביניהם כשושנה בין החוחים. לעשרה שנכנסו להכניס את הכלה ולא היו יודעין לברך ברכת חתנים והיה בהן אחד שהיה יודע לברך ברכת חתנים, דומה ביניהן כשושנה בין החוחים. לעשרה שנכנסו לבית האבל ולא היו יודעין לברך ברכת אבלים והיה בהן אחד שהיה יודע לברך ברכת אבלים, דומה ביניהם כשושנה בין החוחים. ר' אלעזר חסמא אזל לחד אתר אמרין ליה חכים רבי למיפרס על שמע, אמ' להון לאו. חכים רבי למיקרב, אמ' להון לאו. אמרון ליה על מגן צווחין לך רבי. נתכרכמו פניו הלך אצל ר' עקיבא ופניו חולניות. אמ' לו מה לך פניך חולניות, תני

ליה עובדא. אמ' ליה צאבי רבי דייליף, אמ' ליה אין. מן דייליף אזל לתמן אמרון ליה חכים רבי למיפרס על שמע, אמ' להון אין. חכים רבי למיקרב, אמ' להון אין. אמרין הא חסים אלעזר והוה קארו ליה ר' אלעזר חסמא. ר' יונה הוה מילף לתלמידיה אפי' ברכת חתנים ואפי' ברכת אבילים, לומ' הוון גבריין בכל מילה. ויקרא רבה פרשה כג

Ten who entered a synagogue to pray who don't know how to introduce the "Shma" (Say the "Shma with the benedictions on behalf of the congregation) or to lead the congregation in the recitation of the "Amida", the one who knows how to do these things is like a rose among the thorns. Or in a situation where there are ten who gathered to bring the bride to the wedding canopy (chupah) and don't know how to make the proper benedictions and one person was knowledgeable is likened to a rose amongst the thorn bushes. Or similarly, if ten gathered in a house of mourning and don't know how to make the appropriate blessings and there was one who knew, that person is likened unto a rose amongst thorns. Rabbi Elazar Chisma (the strengthened) went to a place. They asked him, "Does the Rabbi have expertise in presenting the Shma?" He answered that he didn't. "Does the Rabbi have expertise to lead the congregation in the recitation of the 'Amida'?" He answered that he didn't. They said to him, "It is for nothing that they call you Rabbi!" His face turned colors. He went to Rabbi Akiva while his face was still sickly. Rabbi Akiva asked him, "Why is your face so sickly [looking]?" He told him the story. He replied, "Does the Rabbi want to learn how [to do those things]?" "Yes," he said. As soon as he learned how, he went [back] to the place [where he had been embarrassed]. They asked him [again], "Does the Rabbi have expertise in presenting the Shma?" He answered that he did. "Does the Rabbi have expertise to lead the congregation in the recitation of the 'Amida'?" He answered [again] in the affirmative. They said to him, "Elazar has become strengthened!" [From then on] they called him Rabbi Elazar Chisma (the strengthened one). Rabbi Yona used to teach his students even the benedictions of the wedding ceremony and the benedictions of the house of mourning. He said that one has to become an expert in all matters. **Midrash Vayikra Rabbah 23**

C.

למה שליח צבור יורד לפני התיבה? אמרו לו: כדי להוציא את שאינו בקי. ראש השנה לד:

Why does the reader go down [and stand] before the Ark? They replied: So as to clear from his obligation one who is not familiar [with the prayers]. **Rosh HaShanah 34b**

D.

וששאלתם אם מותר לש"ץ לומר סליחות וקרובות בכתב או לא . . . נהגו כך בפומבדיתא ובסורא . . . כל הסליחות והקרובות שביוהכ"פ ובת"צ אינו אמירה אלא על הכתב. כדי שלא יטעה, אבל בשאר ימים טובים על פה וכן מנהג בשתי ישיבות. תשובת ר' יהודאי גאון

Regarding that which you asked: Is it allowed for the "Shliach Tzibbur" to say "Slichos" and "Krovos" from a written text? . . . It is the custom is Pumbedeisa and Sura . . . that all of the "Slichos" and "Krovos" of Yom Kippur and a public fast are not said by heart but rather from a written text in order that they not err. However, on the other holidays it is said by heart. **Teshuva of Rabbi Yehudai Gaon**

IV. Rav Amram Gaon

A.

ובתרייה [דרב נטרונאי גאון] רב עמרם בר ששנא י"ח שנים (תרי"ח-תרל"ו) וקמי הכי הוה פליג ליה רב עמרם ואקרי גאון ונחית מניה ובתר הכי מלך כדפרישנא ואפטר. אגרת רב שרירא גאון 115

After Rav Natronai Gaon, Rav Amram reigned for a period of eighteen years (858-876). Beforehand, Rav Amram disagreed with Rav Natronai and was called a Gaon. He was [subsequently] removed from that office but later on [was reinstated and] reigned as explained and died [at the end of his reign]. **The Letter of Rav Sherira Gaon p. 115.**

ואחריו רב עמרם בר שישנא י"ח שנים והוא שלח סדור של תפלות לספרד. ספר הקבלה להראב"ד

Afterwards Rav Amram reigned for eighteen years. He was the one who sent the "Siddur" (order) of prayers to Spain. **Sefer HaKabbala - Raavad**

B.

עמרם בר ששנא ריש מתיבתא דמתא מחסיא, לרבינו יצחק ברי' דמרנא ורבנא שמעון חביב ויקיר ונכבד עלינו ועל ישיבה כלה. שלום רב מרחמנות השמים יהיה עליך ועל זרעך, ועל כל החכמים והתלמידים ואחינו ישראל השרוים שם, שאו שלום ממנו ומן רב צמח אב בית דין ישראל, ומן אלופים וחכמי ישיבה ובני ישיבה שלנו ושל עיר מחסיא, שכלם בשלום חכמים תלמידים, ואחינו ישראל השרוים כאן, שתמיד אנו שואלים בשלומכם וזוכרים אתכם בזכרון טוב, ומתפללים בעדכם ומבקשים רחמים עליכם, שירחם הקב"ה ברחמיו הרבים, ויגן עליכם ויציל אתכם מכל צרה ונזק ומכל חולי ומכאוב ומשלטון רע, ומכל מיני משחית ומכל מיני פורעניות המתרגשות בעולם, וימלא ברחמיו הרבים כל משאלות לבכם. שגר לפנינו רבינו יעקב בן רבנא יצחק עשרה זהובים ששגרת לישיבה, ה' שלנו וה' לקופה של ישיבה, וצוינו וברכנו אותך ברכות שיתקיימו בך ובזרעך ובזרע זרעך. וסדר תפלות וברכות של שנה כלה ששאלת, שהראנו מן השמים, ראינו לסדר ולהשיב כמסורת שבידנו כתיקון תנאים ואמוראים. דתניא ר' מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, ובגמרא דארץ ישראל גרסינן הכי, תניא בשם ר' מאיר אין לך אדם מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום, שנאמר ועתה ישראל מה ד' אלקיך שואל מעמך, אל תקרא מה אלא מאה. ודוד מלך ישראל תקנן, כשהודיעוהו יושבי ירושלים שמתים מישראל מאה בכל יום, עמד ותקנן. ונראה הדבר שנשתכחו ועמדו תנאים ואמוראים ויסדום. וסדר אלו מאה ברכות כך השיב רב נטרונאי ב"ר הילאי ריש מתיבתא דמתא מחסיא לבני קהל אליסאנה על ידי מר רב יוסף מאור עינינו . . . כך השיב רב נטרונאי בר הילאי.

From Amram bar Sheshna, Resh Mesivta of Masa Mechasia, to Rabbainu Yitzchok b. Morana V'Rabbana Shimon, who is endeared, treasured and honored by us and the whole Yeshiva. Great peace and mercy from Heaven should be bestowed upon you and all of your seed and all of the scholars and disciples and our Jewish brethren who dwell there [in Spain]. [May they take greetings of] peace from him (R. Amram Gaon) and Rav Tzemach Av Bais Din of [the people of] Israel and the Alufim and the scholars of the Yeshiva and the members of our Yeshiva and the [all of the] people of Mechasia. For

they are all at peace, the scholars, disciples and our Jewish brethren who dwell there. We are constantly inquiring about your welfare and we remember you favorably and we pray on your behalf and beseech mercy for you that the Holy One, blessed be He, should show mercy towards you with his great abundance of compassion and should guard you and save you from every tragedy and mishap and from every sickness, pain, evil rulers or any form of destruction or punishment that ever occurs to the world. He should fulfill with His great mercy all the desires of your heart.

Rabbainu Yaakov b. Rabbana Yitzchok sent us the ten gold coins that you sent to the Yeshiva, five for us and five for the general fund of the Yeshiva. We command and bless you with blessings that should be fulfilled in you and your children and your children's children.

Regarding your question about the order [סדר] of the prayers and benedictions throughout the whole year, [basing ourselves] on what has been shown to us from Heaven, we have seen fit to organize and reply **according to the tradition in our possession** based on that which was instituted by the Tannaim and Amoraim. For Rabbi Meir taught in a Braiisa: A person is required to make a hundred benedictions every day. In the Talmud of the land of Israel the text reads as follows: It was taught in the name of Rabbi Meir, "There is not a Jewish man who does not make a hundred blessing each day, as it is stated in Scripture, 'What (מה) does Hashem want from you?' Don't read it מה but rather מאה." King David is the one who actually instituted them. When he was informed by the inhabitants of Jerusalem that one hundred Jewish people were dying each day, he got up and instituted them. It seems that they were forgotten and the Tannaim and Amoraim got up and reestablished them. Regarding the order of these hundred blessings, this is what **Rav Natronai b. R. Hilai (853-858), Resh Mesivta of Masa Mechasi, replied to the members of the community of Lucena (Spain) through Mar Rav Yosef**, the light of our eyes, . . . The following is the reply of Rav Natronai b. Hilai.
The Introduction to the Siddur of Rav Amram Gaon

C.

כך מנהג של שתי ישיבות . . . שמנהג בית רבינו בבבל . . . סדר רב עמרם גאון

This is the custom in the two Yeshivos . . . for the custom in Bais Rabbainu in Bavel is . . .
Siddur of Rav Amram Gaon

D.

והכי אמר רב עמרם גאון נטל ידיו לא יקדש על היין . . . סדר רב עמרם גאון

Rav Amram Gaon said the following: If one washed his hands he should not make Kiddush. **Siddur of Rav Amram Gaon**

V. The Siddur

A. Early Morning Blessings

לברך כל אחת ואחת בשעתה אי אפשר מפני טנופת ידים . . . אלא כשניעור משנתו רוחץ פניו ידיו ורגליו כהוגן . . . ומנהג כל ישראל בספרד היא אספמיא כך היא, להוציא למי שאינו יודע שליח צבור. תשובת רב נטרונאי גאון מובא בסדר רב עמרם גאון

It is not possible to make the benedictions in the time [that would otherwise be proper] because of the unclean status of the hands . . . The custom in all of Israel in Sephard, which is Spain, is as follows: The "Shaliach Tzibbur" says the benediction for the unlettered. Teshuvot Rav Natronai Gaon quoted in **the Siddur of Rav Amram Gaon**

B. Before Pesukei D'Zimra

וידבר . . . ריח נחוח לד'. (וביום השבת . . .) . . . קדמוניות . . . איזהו מקומן . . . וכריע ביניהם . . . לעולם . . . שמע ישראל . . . ברוך אתה ד' מקדש שמו ברבים, אתה . . . אמר ד'

C. Pesukei D'Zimra

(הודו) ברוך שאמר . . . [אלה ברכב . . . קראנו] יהי כבוד, אשרי, הללוי-ה . . . כל הנשמה . . . אחד .

D. Kaddish

יתגדל . . . (ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה) . . . יתברך [אמן] . . . ויתנשא [ויתהדר ויתהלל] ויתקלם (ויתהלל)

E. Birchas Krias Shma

אהבה רבה (אהבת עולם) . . . הבוחר בעמו ישראל [באהבה]

F. Kedusha

כתר יתנו לך . . . (נקדישך ונעריצך ונשלש לך קדושה . . . כבודו . . .) אז [בקול] רעש גדול . . . (לדור ודור נגיד גדלך . . .)

G. Atah Kodosh

לדור ודור המליכו לקל כי הוא מרום וקדוש ושבחך . . . (אתה קדוש . . .)

H. Leil Shabbos

מאהבתך ד' אלקנו שאהבת את ישראל עמך ומחמלתך מלכנו שחמלת על בני בריתך נתתה לנו . . . (ויכלו . . .)

I. Hagadah Shel Pesach

(הא לחמא עניא וכו') [הא שתא . . . [בארעא דישראל] בני חורין . . . (אלו הוציאנו . . . דיינו)] ונאמר לפניו (שירה חדשה) הללוי-ה

VI. The Legacy of Rav Amram Gaon

A.

נתפרדה חבילה – נפסק הקשר איבד הלוי את כבודו בשביל חבילתו הנפרדת ואינו קורא כלל כך אמר מורי הזקן ומורי ר' יצחק בן יהודה וכן סידר רב עמרם אבל מתלמידי מורי רבי יצחק הלוי שמעתי משמו שאין סדר לדבר להקדים לוי לישראל ומי שירצה יקדים. רש"י מסכת גיטין נט:

[When a Kohen is not present in the synagogue,] **the cord is taken apart** . [This means that] the knot is severed. [In other words,] the Levi has lost his honored position because of the taking apart of the knot and does not read [the Torah] at all. This is what my Elder Master [Rabbi Yaakov ben Yakir] and my master Rabbi Yitzchok ben Yehuda said as is stated in the **Siddur of Rav Amram**. However, I heard in the name of my master Rabbi Yitzchok HaLevi that [in the absence of a Kohen] there is no order and one can call either a Levi or a Yisrael to the first "Aliya". **Rashi's Commentary to Gittin 59b**

B.

והלכה כר' יוחנן דברייתא מסייע ליה וכן פסק ה"ג. ואם כן יש ליזהר שלא לספר בין גאולה דערבית לשמנה עשרה. ומיהו בסדר רב עמרם פי' מה שאנו אומרים קדיש בין גאולה לתפלת ערבית לאשמעין דלא בעינן מסמך גאולה דערבית לתפלה משום דתפלת ערבית רשות. תוספות מסכת ברכות דף ד:

The halacha is in accordance with Rabbi Yochanan because the Braiisa supports him. This is also the ruling of the Halachos Gedolos. This being the case, one should be careful not to talk in between "Geula and "Tefila". However, **the Siddur of Rav Amram** explains that the reason we say "Kaddish" in between "Geula and "Tefila" in the evening is to let us know that we do not have to put "Geula" right next to "Tefila" in the evening. This is because "Tefila" in the evening is (was originally) optional. **Tosefos Berachos 4b**

C.

נברך אלקינו גרסינן – ולא גרסינן נברך לאלקינו בלמ"ד דדוקא גבי שיר והודאה כתיב למ"ד כמו שירו לד' הודו לד' גדלו לד' אבל גבי ברכה לא מצינו זה הלשון וכן מפורש בסדר רב עמרם. תוספות מסכת ברכות מט:

The text should read: "Nivarech Elokeinu" and not "Nivarech L-Elokeinu" with a "lamed" because only in a case of song or praise is a "lamed" written . . . but by a blessing we never find the usage of a "lamed". This is also clearly the text in **the Siddur of Rav Amram Gaon**. **Tosefos Berachos 49b**

D.

ובסדר רב עמרם יש המדליק נר בשבת מברך אשר קדשנו [במצותיו וצונו להדליק נר שבת]. תוספות מסכת שבת כה:

It is stated in **the Siddur of Rav Amram Gaon** that one makes the following blessing over the Shabbos lights . . . **Tosefos Shabbos 25b**

E.

ובקדושת דאגן הסהר שעשה ר' שמשון ב"ר יונה כתיב נוי ארבעים קולות בהריענו והיינו כמנהגינו וכן בסדר רב עמרם אלא שכתב דבסוף מריע תרועה אחת בלא תקיעה. תוספות מסכת ראש השנה לג:

. . . [Our custom is to blow the shofar a sum total of forty notes] this is also stated in **the Siddur of Rav Amram Gaon**. . . **Tosefos Rosh HaShana 33b**

F.

בסדר רב עמרם פסק בששה מקומות הלכה כב"ש. תוספות מסכת סוכה ג.

In **the Siddur of Rav Amram Gaon** he rules that in six places do we rule according to Bais Shamai. **Tosefos Sukkah 3a**

G.

ושאר ימות החג קורין בקרבנות החג והא שאנו מעמידין ספר תורה שניה במועדות וקורין בקרבנות היום לא מצינו סמך בתלמוד אך בסדר רב עמרם ישנו וקצת יש סמך לדבר מהא דאמר לקמן (דף לא:) אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע וכו' אמר לו הקב"ה כבר תקנתי להם סדר קרבנות כל זמן שקורין בהן. תוספות מסכת מגילה דף ל:

. . . There is no Talmudic source for the practice of taking out a second Sefer Torah on the holidays and reading the appropriate section [in Parshas Pinchas] regarding the sacrifices. However this practice is mentioned in **the Siddur of Rav Amram** . . . **Tosefos Megilla 30b**

H.

ונ"ל לפרש בכל יום ויום עצמו ישלש על כן תיקן בסדר רב עמרם גאון כמו שאנו נוהגים בכל יום קודם פסוקי דזמרה לומר מקרא ומשנה וגמרא. תוספות מסכת קידושין דף ל.

It seems to me that the explanation is that a person should divide each day into thirds. That is why it was instituted in the **the Siddur of Rav Amram** as is our custom every day before "Pesukei D'Zimra" to recite [passages from] Scripture, Mishna and Gemara. **Tosefos Kiddushin 30a**

I.

דאמרינן בירושלמי בפ"ק דשבת כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט ובסדר רב עמרם מביאו. תוספות מסכת מנחות לב:

It is stated in the Talmud Yerushalmi in the first chapter of Meseches Shabbos that he who does something from which he is exempt is considered a simpleton. **The Siddur of Rav Amram** quotes this as well. Tosefos Menachos 32b

J.

כל מי שאינו בקי בסדר רב עמרם גאון ובהלכות גדולות אין לו להרוס דברי קדמונים ומנהגותיהם, כי עליהם יש לסמוך בדברים שאינן מכחישים את התלמוד שלנו, אלא שמוסיפים, והרבה מנהגים בידינו על ידיהם. ספר הישר ס' תרי"ט

Anyone who is not an expert in **the Siddur of Rav Amram** and the Halachos Gedolos has no right to critique the words of the previous authorities or their customs. For we should rely upon their words in areas that do not contradict our Talmud but rather add to it. Many of our present customs are based upon them. **Sefer HaYoshor L'Rabbeinu Tam 619**

ובכמה דברי' אנו סומכי' על סדר רב עמרם וה"ג ומס' סופרי'. שו"ת מהר"ם מרוטנברג חלק ד (דפוס פראג) סימן קי

We rely upon of **the Siddur of Rav Amram**, the Halachos Gedolos, and Meseches Sofrim in many areas. **Teshuvah Maharam MeRuttenberg Volume IV Responsa 110**